

INNOVATION IN GENERAL EDUCATION CONNECTED WITH DEVELOPING CULTURE AND BUILDING VIETNAMESE PEOPLE

Vo Thi Ngoc Kieu

Tra Vinh University

ARTICLE INFO		ABSTRACT
Received:	31/7/2023	General education plays an important role in building and developing Vietnamese people. The foundation of knowledge, skills and human values from general education affects not only personal development but also the future and prosperity of the country. The article focuses on reforming general education and linking education with cultural development in building Vietnamese people. As the goal of educational innovation will change thinking, values and approaches to education, creating a learning environment suitable for the times, encouraging creativity and comprehensive development for students, and forming personal awareness, values and behavior, helping students to deeply understand, remember and apply knowledge, develop humane qualities, ethics and national pride. Method of studying documents related to the topic of the article is to better understand the current state of general education, culture and building Vietnamese people. The issue discussed in this article also clarifies the importance and cooperation from family, school, government and society in the process of cultural development, building Vietnamese people through education in a civilized and sustainable way.
Revised:	12/9/2023	
Published:	12/9/2023	
KEYWORDS		
Education reform		
General education		
Cultural development		
Human development		
Building Vietnamese people		
People connection		

ĐỔI MỚI GIÁO DỤC PHỔ THÔNG GẮN VỚI PHÁT TRIỂN VĂN HOÁ, XÂY DỰNG CON NGƯỜI VIỆT NAM

Võ Thị Ngọc Kiều

Trường Đại học Trà Vinh

THÔNG TIN BÀI BÁO		TÓM TẮT
Ngày nhận bài:	31/7/2023	Giáo dục phổ thông đóng vai trò quan trọng trong việc xây dựng và phát triển con người Việt Nam. Nền tảng kiến thức, kỹ năng và giá trị nhân văn từ giáo dục phổ thông ảnh hưởng không chỉ đến sự phát triển cá nhân mà còn đến tương lai và sự thịnh vượng của đất nước. Bài viết tập trung vào đổi mới giáo dục phổ thông và gắn kết giáo dục với phát triển văn hoá trong xây dựng con người Việt Nam. Bởi, mục tiêu đổi mới giáo dục sẽ làm thay đổi tư duy, giá trị và cách tiếp cận giáo dục, tạo môi trường học tập phù hợp với thời đại, khuyến khích sự sáng tạo, phát triển toàn diện cho học sinh; hình thành nhận thức, giá trị và hành vi cá nhân, giúp học sinh hiểu sâu sắc, ghi nhớ và vận dụng kiến thức, phát triển phẩm chất nhân văn, đạo đức và lòng tự hào dân tộc. Phương pháp nghiên cứu các tài liệu liên quan đến chủ đề bài báo để hiểu rõ hơn về hiện trạng giáo dục phổ thông, văn hoá và xây dựng con người Việt Nam. Vấn đề thảo luận trong bài viết này còn làm rõ tầm quan trọng, sự phối hợp từ gia đình, nhà trường, chính phủ và xã hội trong quá trình phát triển văn hoá, xây dựng con người Việt Nam qua giáo dục một cách văn minh, bền vững.
Ngày hoàn thiện:	12/9/2023	
Ngày đăng:	12/9/2023	
TỪ KHÓA		
Đổi mới giáo dục		
Giáo dục phổ thông		
Phát triển văn hoá		
Xây dựng con người		
Xây dựng con người Việt Nam		
Gắn kết		

DOI: <https://doi.org/10.34238/tnu-jst.8459>

Email: Vtnkieu@tvu.edu.vn

1. Giới thiệu một số công trình nghiên cứu liên quan chủ đề bài báo

Giáo dục phổ thông đóng vai trò vô cùng quan trọng trong quá trình xây dựng và phát triển con người Việt Nam. Nền tảng kiến thức, kỹ năng và giá trị nhân văn mà học sinh thu được từ giáo dục phổ thông không chỉ ảnh hưởng đến sự phát triển cá nhân của họ mà còn có tác động sâu sắc đến tương lai và sự thịnh vượng của đất nước. Đổi mới giáo dục phổ thông ở Việt Nam không chỉ đề cập đến việc cải tiến chương trình học, sách giáo khoa nhằm “tạo chuyển biến căn bản, mạnh mẽ về chất lượng, hiệu quả giáo dục, đào tạo... Giáo dục con người Việt Nam phát triển toàn diện và phát huy tốt nhất tiềm năng, khả năng sáng tạo của mỗi cá nhân; yêu gia đình, yêu Tổ quốc, yêu đồng bào; sống tốt và làm việc hiệu quả” [1, tr. 3] mà cụ thể là thay đổi tư duy, giá trị và cách tiếp cận giáo dục, nhằm xây dựng một môi trường học tập phù hợp với thời đại, khuyến khích sự sáng tạo, phát triển toàn diện cho học sinh.

Nhận thức được tầm quan trọng của đổi mới giáo dục phổ thông, trên Tạp chí Khoa học Giáo dục số 100 (2014), tác giả Nguyễn Lộc và Bùi Việt Phú đã bàn luận cụ thể về đổi mới và hiện đại hoá chương trình, sách giáo khoa phổ thông [2]; Bài đăng trong Kỷ yếu Hội thảo Quốc tế lần thứ nhất về đổi mới đào tạo giáo viên, tác giả Phạm Văn Thực tập trung phân tích bối cảnh hiện nay và yêu cầu đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục Việt Nam. Nhận diện những nguy cơ và thách thức, tham khảo giáo dục phương Tây hiện đại trong việc định hướng đổi mới giáo dục Việt Nam và đề ra mục tiêu, nội dung và phương pháp đổi mới cũng như cơ chế tổ chức, quản lý và một số khuyến nghị nhằm đẩy mạnh có hiệu quả sự nghiệp đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục của Việt Nam [3]. Trên Tạp chí Khoa học và Công nghệ - Đại học Thái Nguyên số 04 (2020) tác giả Đào Thị Thu giới thiệu những vấn đề cơ bản về phát triển chương trình đào tạo giáo viên đáp ứng yêu cầu giáo dục phổ thông [4] và trên cùng tạp chí số 10 (2020), tiếp cận từ góc độ phương pháp, tác giả Nguyễn Danh Nam phân tích những ưu điểm và hạn chế của từng lý thuyết dạy học, các nguyên tắc và ứng dụng trong thực tiễn dạy và học, làm rõ định hướng đổi mới phương pháp dạy học nhằm phát triển năng lực của học sinh ở trường phổ thông, qua đó góp phần đáp ứng yêu cầu của chương trình giáo dục phổ thông mới [5].

Trong bài trên Tạp chí Khoa học Quản lý và Công nghệ, tác giả Lưu Thị Hà góp phần làm sáng tỏ quan điểm của Đảng cộng sản Việt Nam về phát triển con người trong thời kỳ đổi mới [6]. Theo đó, việc gắn kết giáo dục với phát triển văn hoá cũng là một yếu tố quan trọng trong quá trình xây dựng con người Việt Nam toàn diện. Đó là một vấn đề mà đổi mới giáo dục phổ thông Việt Nam hướng tới. Văn hoá đóng vai trò quan trọng trong việc hình thành và củng cố nhận thức, giá trị, và hành vi của một cá nhân. Gắn kết giáo dục với phát triển văn hoá giúp học sinh không chỉ học các kiến thức chuyên môn mà còn có thể thấu hiểu, ghi nhớ và vận dụng chúng một cách sâu sắc trong phát triển những phẩm chất nhân văn, đạo đức và lòng tự hào dân tộc, bảo đảm các tiêu chí con người Việt Nam trong nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa hiện nay được xác định trong bài của tác giả Nguyễn Quý Thanh và Trần Thành Nam trên Trang Tạp chí Cộng sản điện tử (2020): “1- Có sức khỏe tốt (gồm cả sức khỏe thể chất, tinh thần và xã hội); 2- Có tinh thần yêu nước; 3- Có đạo đức tốt (gồm cả đạo đức cá nhân và đạo đức nghề nghiệp); 4- Có kỹ năng sống tốt; 5- Có trách nhiệm công dân; 6- Có phẩm chất “công dân toàn cầu” [7].

Qua việc thảo luận về việc đổi mới giáo dục phổ thông và gắn kết giáo dục với phát triển văn hoá, chúng ta sẽ có cái nhìn rõ hơn về tầm quan trọng của việc xây dựng con người Việt Nam thông qua giáo dục. Bài báo cũng nhấn mạnh sự cần thiết của sự cộng tác và hỗ trợ từ các bên liên quan, từ gia đình, nhà trường đến chính phủ và xã hội, để đảm bảo thành công trong quá trình đổi mới giáo dục và xây dựng một xã hội văn minh, phát triển bền vững.

2. Phương pháp nghiên cứu

Phương pháp nghiên cứu các tài liệu liên quan đến chủ đề bài báo để hiểu rõ hơn về hiện trạng giáo dục phổ thông, văn hoá và xây dựng con người Việt Nam. Điều này giúp xác định các thách thức và hạn chế, cũng như đặc điểm và giá trị của con người Việt Nam trong bối cảnh giáo dục và văn hoá. Đồng thời, tham chiếu và phân tích các phương pháp giáo dục và hệ thống giáo dục của

một số quốc gia khác, đặc biệt là các nền văn hoá có điểm tương đồng hoặc đặc trưng tương tự với Việt Nam. Qua đó, tìm hiểu và rút ra kinh nghiệm từ những thành công và thất bại của các nước khác trong việc đổi mới giáo dục và gắn kết giáo dục với phát triển văn hoá. Xem xét các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước để định hướng và tạo điều kiện thuận lợi cho quá trình đổi mới giáo dục và xây dựng con người Việt Nam thông qua giáo dục. Phân tích này giúp đưa ra các khuyến nghị và đề xuất nhằm cải thiện và thúc đẩy quá trình này.

3. Kết quả nghiên cứu

3.1. Đổi mới giáo dục phổ thông ở Việt Nam

3.1.1. Hiện trạng giáo dục phổ thông ở Việt Nam: những thách thức và hạn chế

Hiện nay, giáo dục phổ thông ở Việt Nam đang đối mặt với nhiều thách thức và hạn chế ảnh hưởng đến chất lượng và hiệu quả của quá trình giáo dục.

Một số trường học ở khu vực nông thôn, vùng sâu, vùng xa vẫn thiếu cơ sở vật chất và trang thiết bị dạy học cần thiết. Nhiều trường học ở khu vực đô thị cũng gặp khó khăn về không gian học tập do quy mô dân số và sự đô thị hoá nhanh chóng. Điều này ảnh hưởng đến sự tiếp cận và trải nghiệm học tập của học sinh, đồng thời hạn chế khả năng áp dụng công nghệ thông tin và truyền thông trong quá trình dạy học; một bộ phận giáo viên nghỉ việc, chuyển việc, nhiều trường tư thực đóng cửa... Điều này đã gây ra sự thiếu hụt về giáo viên. Bên cạnh đó, chương trình giáo dục phổ thông mới cũng có những môn mới, có những yêu cầu mới cần đạt chuẩn về lớp học, số lượng học sinh và giáo viên. Điều này đặt ra cho ngành thách thức làm thế nào đủ số lượng và đảm bảo chất lượng giáo viên; Chương trình, sách giáo khoa, phương pháp dạy học đã chuyển hướng tập trung vào phát triển phẩm chất, năng lực cho học sinh, nhất là kỹ năng thực hành và tư duy sáng tạo. Mặc dù có những nỗ lực từ phía chính phủ để cải thiện chất lượng đào tạo, bồi dưỡng giáo viên, tuy nhiên, vẫn còn tồn tại sự chênh lệch về trình độ và năng lực giáo viên giữa các vùng miền, ảnh hưởng đến chất lượng dạy và học trong các trường học; Học sinh vẫn phải đối mặt với áp lực cao từ phía gia đình và xã hội đối với việc đạt thành tích cao trong học tập. Áp lực này có thể gây căng thẳng và stress cho học sinh, ảnh hưởng đến sự phát triển toàn diện của họ.

Để cải thiện hiện trạng giáo dục phổ thông, cần có những biện pháp đổi mới tập trung vào phát triển kỹ năng mềm và tư duy sáng tạo; đào tạo, bồi dưỡng và nâng cao trình độ giáo viên; đầu tư vào cơ sở vật chất và công nghệ, tạo ra một môi trường học tập tích cực và không gây áp lực quá lớn cho học sinh. Đó là những yếu tố đảm bảo hệ thống giáo dục phổ thông đổi mới mang lại một môi trường học tập đa dạng, tạo động lực và phát triển toàn diện cho học sinh, giúp họ sẵn sàng đối mặt với thách thức và thành công trong thế giới đa biến đổi của ngày nay.

3.1.2. Đặc điểm của một hệ thống giáo dục phổ thông đổi mới

Một hệ thống giáo dục phổ thông đổi mới là một hệ thống linh hoạt và thích ứng với nhu cầu và yêu cầu của thế giới đương đại. Nó mang đến những đặc điểm quan trọng sau đây:

- *Linh hoạt*: Hệ thống giáo dục đổi mới tạo điều kiện cho sự linh hoạt trong cách giảng dạy và học tập. Thay vì sử dụng phương pháp giảng dạy truyền thống và cứng nhắc, nó khuyến khích sự sáng tạo và đa dạng trong phương pháp giảng dạy. Giáo viên có thể sử dụng các phương pháp, công cụ và tài liệu khác nhau để tạo ra một môi trường học tập đa dạng và phù hợp với nhu cầu của từng học sinh.

- *Tư duy sáng tạo*: Hệ thống giáo dục đổi mới khuyến khích tư duy sáng tạo và khả năng giải quyết vấn đề của học sinh. Thay vì chỉ tập trung vào việc nhớ kiến thức, nó đề cao khả năng áp dụng và tư duy logic. Học sinh được khuyến khích phát triển khả năng phân tích, tổ chức thông tin, suy luận và tạo ra những ý tưởng mới.

- *Định hướng phát triển cá nhân*: Hệ thống giáo dục đổi mới đặt mục tiêu phát triển toàn diện cho từng học sinh. Nó coi trọng việc tạo điều kiện cho học sinh phát triển tố chất, đam mê và khả năng riêng của mình. Thay vì áp đặt một mô hình duy nhất cho tất cả học sinh, nó cung cấp sự linh hoạt và lựa chọn cho học sinh để họ phát triển theo đúng sở trường của mình.

- *Hướng tới giáo dục toàn diện*: Hệ thống giáo dục đổi mới đặt mục tiêu không chỉ truyền đạt kiến thức chuyên môn mà còn phát triển các kỹ năng sống và giáo dục đạo đức. Nó coi trọng việc xây dựng nhân cách và phẩm chất đạo đức của học sinh, khuyến khích tư duy văn hoá, tôn trọng đa dạng và đóng góp tích cực cho cộng đồng xã hội.

3.2. Gắn kết giáo dục với phát triển văn hoá

3.2.1. Ý nghĩa của văn hoá đối với con người và xã hội

Văn hoá đóng vai trò quan trọng trong việc hình thành và phát triển con người cũng như xã hội. Nó có ý nghĩa sâu sắc và đa chiều, ảnh hưởng đến các khía cạnh của cuộc sống và sự tồn tại của con người. Văn hoá là một hệ thống các quan niệm, giá trị, tư tưởng, ưu tiên được chia sẻ và thể hiện thông qua ngôn ngữ, nghệ thuật, tín ngưỡng và các hoạt động hằng ngày. Nó giúp con người hiểu về thế giới xung quanh, nhận biết điều tốt đẹp và đúng đắn, xác định đạo đức và chuẩn mực, và hình thành nhận thức về bản thân và xã hội. Theo đó, văn hoá tạo ra một nền tảng cho sự tôn trọng và danh dự. Nó hướng dẫn con người về cách đối xử với nhau, tôn trọng sự khác biệt, sự đa dạng, xây dựng một môi trường sống hòa bình và hài hòa, giúp con người nhận thức về quyền tự do và quyền bình đẳng của mỗi người và khuyến khích sự công bằng, chia sẻ trong xã hội. Qua đó, giúp xây dựng, củng cố các giá trị và quy tắc xã hội, từ môi trường gia đình, cộng đồng đến thiết lập các quy tắc và luật pháp trong cả quốc gia, quốc tế.

Cần nói thêm rằng, văn hoá không chỉ đại diện cho sự sáng tạo và khám phá trong nghệ thuật, văn chương, âm nhạc và di sản văn hóa, mà còn bảo tồn những giá trị và truyền thống quan trọng của một dân tộc hay một cộng đồng. Nó giúp con người hiểu và trân trọng các di sản văn hóa, từ ngôn ngữ, phong tục, truyền thống cho đến kiến thức và kỹ năng truyền thống. Vì thế, văn hoá đóng vai trò quan trọng trong việc phát triển cá nhân của con người, giúp con người hiểu về bản thân, tìm kiếm những giá trị, niềm đam mê và mục tiêu trong cuộc sống. Đồng thời, văn hoá cung cấp một phạm vi rộng các hoạt động sáng tạo và giáo dục, từ nghệ thuật đến thể thao và khoa học, để phát triển tài năng và năng khiếu của mỗi cá nhân.

Với những ý nghĩa trên, việc gắn kết giáo dục phổ thông với phát triển văn hoá là một bước quan trọng trong việc xây dựng con người Việt Nam với những phẩm chất văn minh, đạo đức và lòng tự hào dân tộc.

3.2.2. Mối quan hệ giữa giáo dục và văn hoá: giáo dục là nền tảng phát triển văn hoá, văn hoá tác động vào quá trình giáo dục

Giáo dục và văn hoá có một mối quan hệ chặt chẽ và tương đồng, tác động lẫn nhau và cùng góp phần vào sự phát triển của nhau. Giáo dục đóng vai trò quan trọng trong việc xây dựng và phát triển văn hoá của một dân tộc hay một cộng đồng. Thực vậy, trong quá trình giáo dục, kiến thức, giá trị và phong cách sống của một văn hoá có thể được truyền đạt và thể hiện thông qua các môn học và hoạt động giáo dục được quy định trong Chương trình giáo dục. Giáo dục không chỉ đào tạo cá nhân với kiến thức và kỹ năng, mà còn giúp họ hiểu và trân trọng những giá trị và truyền thống văn hóa, từ ngôn ngữ, tín ngưỡng, phong tục, truyền thống đến nghệ thuật và di sản văn hóa.

Văn hoá cũng có ảnh hưởng lớn đến quá trình giáo dục. Văn hoá không chỉ tạo ra môi trường và ngữ cảnh cho quá trình giáo dục diễn ra, mà còn là một lĩnh vực mục tiêu, nội dung giáo dục. Nó định hình các giá trị, quan niệm và phương thức tư duy trong quá trình học tập. Văn hoá cũng tác động vào cách giáo viên giảng dạy và học sinh tiếp thu kiến thức, từ cách sử dụng ngôn ngữ và giao tiếp đến cách tiếp cận và đánh giá kiến thức. Văn hoá đóng vai trò quan trọng trong việc cung cấp nguồn cảm hứng và tài liệu cho quá trình giáo dục. Nghệ thuật, văn chương, âm nhạc, điện ảnh và các di sản văn hóa khác không chỉ mang lại niềm vui và trải nghiệm tư duy sáng tạo mà còn mang lại kiến thức và thông tin giá trị. Chúng tạo ra một môi trường học tập đa dạng và phong phú, khuyến khích sự sáng tạo và phát triển trí tuệ của học sinh.

Cả giáo dục và văn hoá đều đặt mục tiêu phát triển con người toàn diện, không chỉ trong khía cạnh kiến thức mà còn trong khía cạnh nhân văn và tinh thần. Giáo dục đặt trọng tâm vào sự phát triển tư duy, kỹ năng sống và giáo dục đạo đức, trong khi văn hoá đóng góp vào việc xây dựng nhận thức về đạo đức và giá trị, cung cấp các ví dụ và tư duy văn hoá. Việc gắn kết giáo dục phổ thông với phát triển văn hoá là một cách để đảm bảo rằng quá trình giáo dục không chỉ truyền đạt kiến thức mà còn tạo ra một môi trường học tập phong phú, tư duy sáng tạo và nhân văn.

3.2.3. Cách thức gắn kết giáo dục với phát triển văn hoá

Để gắn kết giáo dục với phát triển văn hoá, cần thực hiện một số cách thức và biện pháp quan trọng dưới đây:

- *Cập nhật nội dung chương trình học*: Cần xem xét, lựa chọn và cập nhật thêm nội dung trong chương trình học để phản ánh đúng các giá trị, truyền thống và di sản văn hóa của dân tộc. Chương trình học cần đảm bảo rằng học sinh được tiếp cận kiến thức về văn hóa dân tộc, nghệ thuật, văn chương, lịch sử và các di sản văn hóa quan trọng. Đồng thời, cần đẩy mạnh việc học về văn hoá thế giới để khuyến khích sự tư duy toàn cầu và tôn trọng đa dạng văn hóa.

- *Tạo điều kiện cho học sinh tiếp cận và trải nghiệm văn hoá*: Cần tạo ra các hoạt động và sự kiện giáo dục để học sinh có cơ hội tiếp xúc và trải nghiệm văn hoá. Có thể tổ chức tham quan di tích văn hóa, các bảo tàng và tham dự các triển lãm nghệ thuật, tham gia vào các hoạt động văn hóa địa phương và quốc tế. Những trải nghiệm này sẽ giúp học sinh hiểu và trân trọng giá trị của văn hoá, đồng thời phát triển sự nhạy bén văn hoá và sự tư duy sáng tạo.

- *Tăng cường giáo dục đạo đức và tư duy văn hoá*: Giáo dục đạo đức và tư duy văn hoá đóng vai trò quan trọng trong việc phát triển nhân cách và phẩm chất của con người. Cần tạo ra các chương trình và hoạt động giáo dục đạo đức, tập trung vào việc giáo dục về đạo đức, quyền tự do, quyền bình đẳng và trách nhiệm xã hội. Đồng thời, cần khuyến khích và hỗ trợ học sinh phát triển tư duy văn hoá, khám phá và đánh giá các giá trị, quan niệm và hình thái văn hoá khác nhau.

- *Hợp tác với cộng đồng và các tổ chức văn hoá*: Cần thiết lập mối quan hệ hợp tác với cộng đồng và các tổ chức văn hoá để tạo điều kiện tốt nhất cho việc gắn kết giáo dục với phát triển văn hoá. Các tổ chức văn hoá có thể cung cấp tài liệu, hỗ trợ tổ chức các buổi thuyết trình, hội thảo, thậm chí hỗ trợ và tham gia vào quá trình giảng dạy, học tập. Hợp tác với cộng đồng cũng giúp giáo dục trở nên sống động và thực tiễn hơn, liên kết cuộc sống với nhu cầu của học sinh.

Qua việc thực hiện các cách thức và biện pháp trên, giáo dục có thể gắn kết chặt chẽ với phát triển văn hoá và trở thành một công cụ mạnh mẽ để tôn vinh và bảo tồn giá trị văn hoá. Điều này không chỉ đem lại những lợi ích về mặt kiến thức mà còn giúp học sinh phát triển toàn diện về mặt văn hóa, đạo đức và nhân văn.

3.3. Xây dựng con người Việt Nam thông qua giáo dục

3.3.1. Đặc điểm và giá trị của con người Việt Nam định hướng cho quá trình giáo dục phổ thông

Giáo dục phổ thông đóng vai trò quan trọng trong việc xây dựng và phát triển con người Việt Nam, mang đến những giá trị và đặc trưng của dân tộc và quốc gia. Có thể điểm tới một số đặc điểm và giá trị quan trọng của con người Việt Nam được xây dựng thông qua quá trình giáo dục như lòng yêu nước, tôn trọng truyền thống, sáng tạo và đoàn kết.

- Con người Việt Nam được khuyến khích và hình thành lòng yêu nước từ quá trình giáo dục. Giáo dục phổ thông gắn kết với yếu tố ý thức quốc gia, giúp học sinh hiểu về lịch sử, văn hóa và đất nước Việt Nam và đánh giá cao giá trị tự do, độc lập và sự phát triển bền vững của đất nước. Lòng yêu nước giúp con người Việt Nam có tinh thần cống hiến và sẵn lòng đóng góp cho sự phát triển của quê hương.

- Giáo dục phổ thông góp phần vào việc phát huy truyền thống tôn trọng của con người Việt Nam. Học sinh được khuyến khích tôn trọng các giá trị gia đình, giáo dục và xã hội. Đây là những giá trị quan trọng như tôn kính người lớn, biết ơn, lễ nghĩa và tôn trọng đời sống cộng

đồng. Truyền thống tôn trọng giúp con người Việt Nam phát triển nhân cách tốt, xây dựng mối quan hệ tốt đẹp và đóng góp tích cực cho xã hội.

- Giáo dục phổ thông khuyến khích sự sáng tạo trong con người Việt Nam. Học sinh được khuyến khích phát triển tư duy sáng tạo, khám phá và khai thác tiềm năng cá nhân của mình. Giáo dục tạo điều kiện cho học sinh thể hiện sự sáng tạo thông qua các hoạt động nghệ thuật, thể thao, khoa học và kỹ thuật. Sự sáng tạo giúp con người Việt Nam phát triển khả năng tư duy độc lập, giải quyết vấn đề và đóng góp cho sự phát triển của xã hội.

- Giáo dục phổ thông góp phần vào việc xây dựng tinh thần đoàn kết trong con người Việt Nam. Học sinh được khuyến khích tham gia vào các hoạt động tập thể và hợp tác nhóm, tạo ra một môi trường đoàn kết và sẵn lòng giúp đỡ lẫn nhau. Đây là những giá trị quan trọng trong xã hội Việt Nam, từ truyền thống đoàn kết gia đình đến lòng đoàn kết trong cộng đồng và quốc gia. Đoàn kết giúp con người Việt Nam xây dựng tình yêu thương, sự chia sẻ và sự đoàn kết xã hội.

3.3.2. *Nhiệm vụ của giáo dục phổ thông trong xây dựng con người Việt Nam*

Giáo dục phổ thông có nhiệm vụ quan trọng trong việc xây dựng và phát triển con người Việt Nam, thông qua truyền đạt các giá trị truyền thống và phát triển những kỹ năng và phẩm chất phù hợp với hiện đại. Cụ thể: 1- Giáo dục phổ thông có nhiệm vụ truyền dạy và bảo tồn các giá trị truyền thống của dân tộc Việt Nam. Qua việc giảng dạy lịch sử, văn hóa, và các tư tưởng truyền thống, giáo dục phổ thông giúp học sinh hiểu và trân trọng các giá trị truyền thống như lòng yêu nước, tôn trọng, đoàn kết và trách nhiệm xã hội. Đồng thời, giáo dục cũng phải thích ứng và đáp ứng những yêu cầu hiện đại, trang bị cho học sinh những kiến thức và kỹ năng phù hợp với thế giới đa biến đổi. 2- Giáo dục phổ thông đảm bảo rằng học sinh được trang bị những kỹ năng sống cần thiết để đối mặt với thử thách và thành công trong cuộc sống, bao gồm: kỹ năng như tư duy sáng tạo, khả năng giải quyết vấn đề, kỹ năng giao tiếp, làm việc nhóm, quản lý thời gian và quyết định. Giáo dục phổ thông cung cấp một môi trường học tập đa dạng và phong phú để học sinh phát triển những kỹ năng này, từ việc áp dụng kiến thức vào thực tế đến tham gia vào các hoạt động ngoại khóa và dự án. 3- Giáo dục phổ thông góp phần vào việc xây dựng lòng tự hào dân tộc trong con người Việt Nam. Qua việc khám phá và hiểu về lịch sử, văn hóa, và thành tựu của dân tộc Việt Nam, học sinh được khuyến khích phát triển lòng tự hào, đồng thời trân trọng và bảo vệ di sản văn hóa của đất nước. Lòng tự hào dân tộc giúp con người Việt Nam xây dựng tình yêu quê hương, sự đồng lòng và sự nhất quán trong công hiến cho sự phát triển của quê hương và dân tộc.

Tóm lại, giáo dục phổ thông đóng vai trò quan trọng trong việc phát triển văn hóa và xây dựng con người Việt Nam, trang bị kỹ năng sống và phát triển lòng tự hào dân tộc. Qua quá trình giáo dục, học sinh được khám phá và phát triển những giá trị, phẩm chất và kỹ năng cần thiết để trở thành công dân có ý thức, khát vọng đóng góp và tự hào về đất nước.

3.3.3. *Các biện pháp cần thực hiện để xây dựng con người Việt Nam qua giáo dục*

Để xây dựng con người Việt Nam thông qua giáo dục, cần thực hiện các biện pháp đổi mới nhằm nâng cao chất lượng giáo dục và phát triển toàn diện cho học sinh. Đó là:

- *Tích cực đổi mới phương pháp giảng dạy*: Cần tiếp tục nghiên cứu, triển khai các phương pháp dạy học hiện đại, tích cực, tăng tính tương tác và thực hành. Giáo viên thay đổi từ vị trí trung tâm (*theo phương pháp truyền thống*) của quá trình dạy học trở thành người hướng dẫn, gợi mở, tạo điều kiện cho học sinh tự tìm hiểu, sáng tạo và giải quyết vấn đề. Muốn vậy, giáo viên phải áp dụng nhiều phương pháp dạy học một cách linh hoạt, sáng tạo như trải nghiệm, thảo luận nhóm, dự án để khuyến khích tư duy sáng tạo và kỹ năng học tập tự chủ cho học sinh.

- *Tăng cường giáo dục giá trị*: Cần tăng cường giáo dục giá trị nhằm phát triển đạo đức và lòng tự trọng cho học sinh. Giáo dục giá trị đóng vai trò quan trọng trong việc truyền dạy các nguyên tắc đạo đức, tôn trọng, trách nhiệm và lòng nhân ái. Học sinh cần được dạy về ý thức cộng đồng, giá trị gia đình, và sự quan tâm đến môi trường và xã hội. Các hoạt động giáo dục giá trị, như buổi thảo luận, hoạt động xã hội và dự án cộng đồng, cần được tích cực khuyến khích và thực hiện.

- *Đổi mới đánh giá học sinh*: Cần đổi mới phương pháp đánh giá học sinh để thúc đẩy sự phát triển toàn diện. Thay vì tập trung vào việc đánh giá kiến thức thuộc lòng, cần tạo ra các hình thức đánh giá đa dạng như bài tập thực hành, dự án, thuyết trình và thảo luận nhóm. Đánh giá cần tập trung vào khả năng áp dụng kiến thức vào thực tế, khả năng giải quyết vấn đề, tư duy sáng tạo và kỹ năng mềm. Đánh giá phải công bằng, khách quan và định hướng phát triển cá nhân.

- *Đào tạo và bồi dưỡng nâng cao chất lượng giáo viên*: Để thực hiện các biện pháp trên, cần đầu tư vào đào tạo và nâng cao chất lượng giáo viên. Giáo viên cần được trang bị kiến thức, kỹ năng và phương pháp giảng dạy hiện đại. Họ cần được hỗ trợ trong việc thực hiện các phương pháp giảng dạy mới, đánh giá học sinh và tạo môi trường học tập đa dạng. Đồng thời, cần khuyến khích giáo viên tham gia vào hoạt động nghiên cứu, đổi mới và chia sẻ kinh nghiệm để nâng cao chất lượng giảng dạy.

- *Nâng cao hiệu quả giáo dục văn hoá địa phương thông qua chương trình Giáo dục địa phương nằm trong Chương trình tổng thể Giáo dục phổ thông 2018*: Xuất phát từ mục tiêu của giáo dục văn hoá địa phương không chỉ là bảo tồn mà còn là phát triển và thúc đẩy giá trị văn hoá độc đáo của từng vùng miền, mỗi địa phương cần thực hiện đầy đủ, đồng bộ và hiệu quả một số biện pháp giáo dục văn hoá địa phương, bao gồm: Tích hợp nội dung văn hoá địa phương vào chương trình các môn học, đặc biệt là môn Ngữ văn và Lịch sử, giúp học sinh hiểu rõ hơn về lịch sử, truyền thống và tập quán của địa phương mình; Các nhà xuất bản và giáo viên nên cùng nhau phát triển sách giáo trình và tài liệu học có chứa thông tin về văn hóa, lịch sử và đặc điểm địa phương để học sinh có cơ hội tiếp xúc và hiểu rõ hơn về nguồn gốc và phát triển của địa phương; Đảm bảo rằng giáo viên có đủ kiến thức về văn hoá địa phương để có thể truyền đạt thông tin và tạo cơ hội cho học sinh hiểu biết sâu sắc hơn; Trường học và cộng đồng có thể cùng nhau tổ chức các hoạt động văn hoá như lễ hội, hội thi văn nghệ, triển lãm nghệ thuật, diễn đàn văn hóa... để giới thiệu và thể hiện các giá trị văn hoá địa phương; Nhà trường, giáo viên cần tổ chức các buổi tham quan, điều tra thực địa để học sinh trực tiếp trải nghiệm tại các di tích lịch sử, ngôi làng cổ, những nét văn hóa độc đáo của địa phương; Trường học nên tổ chức nhiều chương trình, khóa học ngoại khoá về văn hóa địa phương, trong đó học sinh được tham gia vào các hoạt động thực tế như nấu ăn các món ăn truyền thống, thực hiện nghệ thuật dân gian, học về âm nhạc và nhảy múa truyền thống...; Giáo viên cần sử dụng các phương pháp giảng dạy sáng tạo như trò chơi, thảo luận nhóm, thực hành... để tạo môi trường học tập thú vị và gắn kết học sinh với văn hóa địa phương; Khuyến khích các nhà nghiên cứu, nhà văn, nhà nghệ sĩ và cả học sinh tham gia vào việc nghiên cứu, sáng tạo, phát triển các dự án văn hoá địa phương; Thúc đẩy sự giao lưu, hợp tác giữa các địa phương trong việc chia sẻ, học hỏi về văn hoá, nghệ thuật, truyền thống...

Các biện pháp được đề xuất trong bài viết này sẽ đảm bảo những điều kiện cần bản để giáo dục phổ thông mang đến cho học sinh những kiến thức, kỹ năng và giá trị phù hợp với thế giới hiện đại, đồng thời phát triển toàn diện cho con người Việt Nam.

4. Kết luận

Việc đổi mới giáo dục phổ thông và gắn kết với phát triển văn hoá đóng vai trò vô cùng quan trọng trong quá trình xây dựng con người Việt Nam. Bằng cách tạo ra một môi trường giáo dục linh hoạt, tư duy sáng tạo, định hướng phát triển cá nhân và hướng tới giáo dục toàn diện, chúng ta có thể giúp học sinh phát triển không chỉ trong khía cạnh kiến thức mà còn trong khía cạnh văn hoá, đạo đức và nhân văn. Công việc này đòi hỏi sự cộng tác của các bên liên quan. Nhà trường, gia đình và cộng đồng cần hợp tác chặt chẽ để tạo ra một môi trường giáo dục đầy đủ và phong phú. Nhà trường cần áp dụng các phương pháp giảng dạy đổi mới, tăng cường giáo dục giá trị và đánh giá học sinh một cách công bằng và phát triển. Gia đình cần đóng vai trò quan trọng trong việc truyền đạt và bảo vệ các giá trị và truyền thống văn hóa. Cộng đồng cần hỗ trợ và tạo điều kiện để học sinh tiếp cận và trải nghiệm văn hoá thông qua các hoạt động ngoại khóa và hợp tác với các tổ chức văn hoá. Ngoài ra, kêu gọi những chính sách và biện pháp hỗ trợ từ phía Chính phủ và xã hội là cần thiết. Chính phủ cần định hướng và thúc đẩy việc đổi mới giáo dục phổ

thông, tạo ra môi trường và cơ chế hỗ trợ để thực hiện các biện pháp cần thiết. Xã hội cần tạo ra những điều kiện thuận lợi và tạo sự nhất quán trong việc xây dựng con người Việt Nam thông qua giáo dục và phát triển văn hoá. Chỉ khi tất cả các bên liên quan đồng lòng và trách nhiệm hết mình, chúng ta mới có thể xây dựng một hệ thống giáo dục phổ thông đổi mới và gắn kết với phát triển văn hoá, góp phần vào sự phát triển toàn diện của con người Việt Nam.

TÀI LIỆU THAM KHẢO/ REFERENCES

- [1] Vietnam communist party's central committee, "Resolution No. 29-NQ/TW dated November 04, 2013 on "fundamental and comprehensive innovation in education, serving industrialization and modernization in a socialist-oriented market economy during international integration" ratified in the 8th session," Hanoi, 2013.
- [2] L. Nguyen and V. P. Bui, "Renovate and modernize the curriculum and general textbooks," *Vietnam Journal of Educational Sciences*, no. 100, pp. 1-5, 2014.
- [3] V. T. Pham, "Innovation of Vietnam's education and training in the context of globalization," *Proceedings of 1st International conference on innovation of teacher education, Vietnam National University*, 2019, pp. 168-178.
- [4] T. T. Dau, "Developing teachers training program to respond to high school education innovation's requirement," *TNU Journal of Science and Technology*, vol. 225, no. 04, pp. 15-20, 2020.
- [5] D. N. Nguyen, "Applications of some teaching theories in renovating learning and teaching methods at schools," *TNU Journal of Science and Technology*, vol. 225, no. 10, pp. 136-144, 2020.
- [6] T. H. Luu, "Comprehensive development of Vietnam's people in the new situation from the point of the committee of Vietnam," *Journal science of Management and Technology, University of Technology and Management*, no. 21, pp. 47-50, 2022.
- [7] Q. T. Nguyen and T. N. Tran, "Educating Vietnamese people to develop comprehensively in the socialist-oriented market economy," *Communist Review*, October 24, 2020. [Online]. Available: <https://www.tapchicongsan.org.vn>. [Accessed July 03, 2023].